

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania L. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.

w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. III AUa (...) o prawo do emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 listopada 2016 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adw. D.J. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. nie obciąża L.G. kosztami pełnomocnika organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił L.G. prawa do emerytury wobec nieudowodnienia 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony. Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt VIII U (...), Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. zmienił powyższą decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2011 r. oraz orzekł o kosztach zastępstwa procesowego. Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – uwzględniając apelację organu rentowego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego – zmienił ten wyrok i oddalił odwołanie oraz orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2014 r., I UK 196/14, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie III AUa [x].

L.G. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 grudnia 2013 r., III AUa (...), powołując się na fakt ujawnienia około 15 lutego 2015 r. adresów świadków: E. K. i J. P. i wskazał, że wymienieni świadkowie dysponują wiedzą na okoliczność wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kontrolera w hartowni w ZM „Z.” S.A., a następnie Z. S.A. w T. poczynawszy od 15 lipca 1978 r.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa [x], Sąd Apelacyjny w (...) oddalił skargę oraz rozstrzygnął o zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu skargowym.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie III AUa (...) L. G. zaskarżył skargą kasacyjną – skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ „Sąd Apelacyjny w (...) naruszył przepisy prawa materialnego, a to art. 184 i art. 32 ustawy o rentach i emeryturach z FUS z dnia 17 grudnia 1998 roku oraz przepisy postępowania cywilnego tj. art. 403 § 2 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.”. Skarżący wskazał, że Sąd naruszył „art. 184 i art. 32 ustawy o rentach i emeryturach z FUS poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do emerytury z obniżonego wieku z uwagi na niewykazanie 15 lat stażu w warunkach szczególnych, pomimo

że z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż ubezpieczony wykonywał przez wymagany okres 15 lat pracę w szczególnych warunkach...”, „...art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. poprzez brak odniesienia się Sądu Apelacyjnego w (...) w uzasadnieniu wyroku do całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i wskazania, na jakich dowodach oparł się wydając rozstrzygnięcie oraz jakie ustalenia poczynił w oparciu o przeprowadzone dowody...”; „...art. 412 § 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie, a w konsekwencji brak zmiany orzeczenia objętego skargą o wznowienie postępowania w sytuacji, gdy istniały po temu prawne i faktyczne podstawy oraz naruszenie przepisów postępowania cywilnego, a to art. 403 § 2 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie skargi ubezpieczonego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, pomimo iż w niniejszej sprawie miało miejsce wykrycie takich okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które miały wpływ na wynik spraw, a z których strona nie mogła skorzystać na wcześniejszym etapie postępowania.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: 1) odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi, 2) zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13,

poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13 – LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Uzasadnienie twierdzeń skargi o jej oczywistej zasadności jest w istocie powtórzeniem uzasadnienia zarzutów rozpatrywanej skargi kasacyjnej przedstawionych w ramach obydwu podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Brakuje odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą autorka skargi wykazałaby walor oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Apelacyjny w (...) w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku prawidłowo uznał, że zeznania świadków E. K. i J. P. nie dają podstaw do przyjęcia, że poczynione uprzednio przez Sąd Apelacyjny ustalenia w zakresie charakteru pracy skarżącego są wadliwe. Sąd drugiej instancji w sprawie III AUa (...) (objętej skargą o wznowienie), dokonał wystarczających ustaleń faktycznych (na podstawie zeznań świadków i samego ubezpieczonego), pozwalających na właściwe zastosowanie prawa materialnego. Wynikało z nich, że miejscem świadczenia pracy ubezpieczonego, zatrudnionego na stanowisku kontrolera, było zarówno laboratorium (izba pomiarów), jak hartownia (a tylko to ostatnie miejsce można by uznać za oddział, w którym jako podstawowe były wykonywane prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.), co sprzeciwia się zakwalifikowaniu pracy w spornym okresie jako pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd Apelacyjny w sprawie III AUa (...), oparł się na zeznaniach świadków: T. D., K. M., R. M. i J. Ś. - bezpośrednich współpracowników ubezpieczonego także zatrudnionych na stanowisku kontrolera jakości (T. D. i K. M.) lub przełożonych - kierowników działu kontroli jakości (R. M. i J. Ś.), jak również wyjaśnieniach samego ubezpieczonego. W ocenie Sądu Apelacyjnego – rozpatrującego skargę o

wznowienie prawomocnie zakończzonego postępowania III AUa (...) – bez wpływu na powyższą ocenę, pozostają zeznania świadków wskazanych w skardze o wznowienie postępowania – E. K. i J. P.. Świadców ci byli zatrudnieni w Z. S.A. w T. na stanowisku hartownika, wykonując swoją pracę w systemie trzymianowym – w związku z tym mieli kontakt służbowy z ubezpieczonym ograniczony jedynie do przypadków pracy na pierwszej zmianie, na której zwykle pracował odwołujący. Pomimo, że świadkowie ci podali, że ubezpieczony wykonywał swoje obowiązki kontrolera jakości w hartowni, wobec faktu, że ich wiedza na ten temat nie wynikała z tak regularnych i bezpośrednich obserwacji, jak w przypadku świadków: T. D., K. M., R. M. i J. Ś., zeznania E. K. i J. P. nie mogą mieć decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia spornej kwestii charakteru pracy ubezpieczonego w okresie od 15 lipca 1978 r. do 28 lutego 1996 r. Tym bardziej, że także E. K. i J. P. przyznali, że skarżący obowiązki kontrolera jakości wykonywał także w izbie pomiarów, co wyklucza uznanie, że swoją pracę na tym stanowisku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na wydziale, w którym jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie – poz. 24 działu XIV wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ogranicza się tylko do gołosłownej sugestii o naruszeniu wskazanych przepisów prawa materialnego i procesowego bez zestawienia tych twierdzeń ze stanowiskiem zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii – szeroko przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Autorka skargi nie przedstawia odpowiedniej argumentacji, która przekonałaby o oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1). O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu w postępowaniu kasacyjnym rozstrzygnięto na podstawie § 19 w związku z § 2 ust. 3 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w

sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz.U. z 2013 r., poz. 491 (pkt 2). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 3. niniejszego postanowienia ma swoją podstawę w art. 102 k.p.c.